

SUBSIDIE EN ONDERMIJNING

Ondermijningsdag 2023

Franc Pommer

Hekkel

man advocaten | notarissen

**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

Programma

- Inleiding
- Herkennen van ondermijningsrisico's
- Sturingsinstrumenten
- Wet Bibob
- Tips aanpak misbruik en oneigenlijk gebruik

INLEIDING

Algemeen

Landelijk beeld van ondermijnende criminaliteit (LIEC, 2019):

- RIEC's geven aan dat met uitkeringen en subsidies (zorgfraude, BTW-carrousel fraude, faillissementsfraude, etc.) op grote schaal wordt gefraudeerd;
- rechtspersonen die arbeidskrachten uitbuiten, maken o.a. misbruik van PGB-budgetten of re-integratiesubsidies om mensen goedkoop te laten werken
- fraude met o.a. overheidssubsidies en -toeslagen komt op grote schaal voor. De inkomsten uit fraude worden o.a. gebruikt als startkapitaal om de drugswereld in te stappen, als inkomstenbron naast andere (illegale) inkomsten of als primaire inkomstenbron

Algemeen

- redenen waarom fraude met toeslagen en subsidies in grote getale voorkomt:
  - te weinig bewustwording (awareness);
  - te klantvriendelijke of naïeve houding;
  - onvoldoende toezicht, te weinig (opsporings)capaciteit en (te) soepel omgaan met handhaving;
  - toezicht en handhaving is gericht op de eigen taak, zonder breder te kijken naar risico's op ondermijnende criminaliteit en mogelijke nadelige gevolgen voor overheid in algemeen of andere overheidsinstanties;
  - overload aan fraudesignalen, waardoor signalen boven bepaald bedrag niet worden opgepakt;
  - toename van fraude door eenvoud, kennis en kunde;
  - vele gesloten groepsstructuren waarin verleiding van bijverdienen groot is, afkeer tegen overheid hoog is en waarbinnen men elkaar niet verraadt;
  - beperkte informatiedeling tussen overheden i.v.m. onmogelijkheden, niet geregeld of doorgesloten privacy-angst (ook binnen afdelingen van dezelfde overheid)

HERKENNEN VAN ONDERMIJNINGSRISICO'S

Indicatorenlijst subsidies: algemeen

- aanvrager heeft betrekkingen met extremistische organisaties (extreem links, extreem rechts of radicaal religieuze organisaties);
- functionarissen van gemeente worden gefêteerd, omgekocht of bedreigd/geïntimideerd;
- aangeleverde informatie is onjuist of vervalst (onjuiste financiële gegevens, valse diploma's, valse referenties);
- betrokkenheid van buitenlandse rechtspersonen; en
- veel wisselingen in rechtsvorm, functionarissen en / of aandeelhouders

Indicatorenlijst subsidies: financieel

- onbekende of onduidelijke (co)financieringsbronnen;
- slechte financiële situatie aanvrager;
- financier is niet integer;
- er is een niet integere derde ingehuurd voor advies;
- ongebruikelijke financiering;
- geldverstrekking uit het buitenland;
- onrealistische prijs/prestatie voorstellen;
- het niet (tijdig) kunnen overleggen van accountantsverklaring; en
- accountant die de verklaring afgeeft is niet integer.

Indicatorenlijst subsidies: onduidelijke organisatie- / projectstructuur

- ontbreken van reglementen of statuten;
- samenstelling van bestuur/leiding aanvrager (criminele antecedenten);
- eerdere betrokkenheid van bestuurders bij faillissement;
- aanvrager is niet de uitvoerder;
- afwijkende personeelsomvang in relatie tot bedrijfsactiviteit;
- hoofdactiviteit aanvrager speelt zich af buiten EU;
- aanvrager is rechtspersoon in oprichting;
- branchevreemde aanvrager; en
- aanvrager levert onvolledige formele documenten aan (jaarstukken, bedrijfsplannen, projectplannen).

Wat maakt een sector aantrekkelijk voor criminelen?

Onderzoek Fijnaut naar dreiging georganiseerde misdaad in economische sectoren:

- a. branches waarmee leden van criminele organisaties technisch en financieel vertrouwd zijn, zoals bouwsector, transport en horeca. Kennis hierover behoort tot "sociaal en cultureel kapitaal" van criminelen;
- b. sectoren die een lage drempel van toetreding kennen;
- c. branches die bestaan uit enkele grote bedrijven en groot aantal kleine bedrijven die met elkaar in een harde onderlinge concurrentie zijn verwickeld;
- d. economische sectoren waar weinig is geregeld, waar de regels gecompliceerd zijn, tegenstrijdig of in de praktijk onwerkbaar, waaronder de afvalverwerkingsbranche, de horeca en sectoren die zonder goedkope illegale arbeid niet kunnen voortbestaan;
- e. nieuwe markten en markten met een 'vriendelijk' of 'positief' imago

STURINGSINSTRUMENTEN

Preventief instrumentarium

- Artikel 4:23 Awb:

"Een bestuursorgaan verstrekt slechts subsidie op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt."

- Wettelijk voorschrift: regeling van bestuursorgaan aan een wet in formele zin regelgevende bevoegdheid ontleent (algemeen verbindend voorschrift)
- ABRvS 13 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:413 (SCE gemeente Eindhoven)
- Beleidsregels t.a.v. subsidieverlening ≠ wettelijke grondslag

Subsidieverordening

- Artikel 149 Gemeentewet

"De raad maakt de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeel"

- Gemeentelijke subsidieverordening (subsidieregeling) vastgesteld door de raad
  - Algemene subsidieverordening
  - Bijzondere subsidieverordening
- Wettelijk voorschrift bevat:
  - essentialia van subsidieverlening/verstrekking
  - omschrijving/aanduiding van de te subsidiëren activiteiten
  - aanwijzing subsidieverstrekking bevoegde bestuursorgaan
  - evt. subsidieplafond, verdelingsmaatstaf, systeem van subsidievaststelling zonder voorafgaande subsidieverlening, bevoorschotting

Subsidieverordening

- Hoeveel eigen regelruimte heeft de raad?
- Hangt af van mate van beleidsvrijheid die bijzondere subsidieregeling biedt
  - bij buitenwettelijke subsidie is de beleidsvrijheid groot (ABRvS (vz.) 3 januari 1980, *AB 1980/353 (Paralympics)*)
  - bij wettelijke subsidie, afhankelijk van die wettelijke kaders
- Delegatie mogelijk aan een lager wettelijk voorschrift
  - bijv. uitwerking van de verordening door college
  - globale omschrijving of aanduiding van activiteiten via delegatie bij lagere regeling gepreciseerd (MvT bij derde tranche Awb, *Kamerstukken II 1993/94, 23700, 3, p. 40*).

Geen subsidieverordening vereist

- Geen (voorafgaand) wettelijk voorschrift vereist indien...
- Voor gemeenten zijn twee uitzonderingen relevant (art. 4:23, lid 3, onder c en d):
  1. indien de begroting de subsidie-ontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt
  2. incidenteel (éénmalig) verstrekte subsidie

Weigeringsgronden

- Subsidieregeling bevat o.m.
  - Weigeringsgronden (voor zover art. 4:35 Awb onvoldoende grondslag biedt)
- Artikel 4:35 Awb
- subsidieverlening kan worden geweigerd bij *gegronde reden* dat:
  - de activiteiten niet of niet geheel zullen plaatsvinden (ABRvS 7 september 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AU2154 → patroon niet behalen subsidiedoelen);
  - de aanvrager niet zal voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;
  - de aanvrager niet op behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal afleggen omtrent de verrichte activiteiten en daaraan verbonden uitgaven en inkomsten
- en voorts als is *gebleken* dat:
  - bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en dit tot een onjuiste beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of
  - als aanvrager failliet is verklaard of surséance van betaling is verleend of schuldsaneringsregeling

Weigeringsgronden

Memorie van Toelichting (*Kamerstukken II 1994-1995, 23700, nr. 3*):

"De vraag kan zich voordoen, of ook het gedrag van de aanvrager in het verleden een rol kan spelen bij het oordeel dat hij waarschijnlijk zijn verplichtingen niet zal nakomen. Dat kan in ieder geval, indien uit dat gedrag blijkt van het ontbreken van kwaliteiten die onmisbaar zijn om de verplichtingen na te komen, en voorts vaststaat dat in deze kwaliteiten geen wijziging is gekomen.

Het enkele feit, dat de aanvrager zich in het verleden aan misbruik van een subsidie heeft schuldig gemaakt is onvoldoende grond om de subsidie op grond van artikel 4.2.3.7, eerste lid, te weigeren. Dat feit kan echter wel van belang zijn, indien uit bijkomende omstandigheden blijkt, dat herhaling te vrezen valt, bijvoorbeeld wanneer het gaat om recent, grootschalig of herhaald misbruik."

Weigeringsgronden

- Subsidieverlening wordt voorts geweigerd indien de verstrekking van subsidie naar het oordeel van het bestuursorgaan niet verenigbaar is artt. 107 en 108 VwEU
  - Bijv. i.v.m. mogelijke staatssteun
- Artikel 4:35 Awb is niet limitatief → eigen gemeentelijke weigeringsgronden zijn mogelijk o.g.v. verordenende bevoegdheid raad
- Begrenzing aan regelruimte:
  - boven-, onder- en zijgrens
  - inhoudelijk niet onredelijk
  - niet in strijd zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur
  - weigeringsgronden moeten verband houden met verwezenlijking van het doel van de subsidie
    - (ABRvS 5 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1774; Rijkssubsidie t.b.v. creëren werkgelegenheid Afrikaanse jongeren – weigering wegens niet voldoen aan dg-norm bezoldiging bestuurders).

Weigeringsgronden

- Voorbeelden (aanvullende) 'eigen' weigeringsgronden:
  - weigering als werkzaamheden waarvoor subsidie is gevraagd al vóór de aanvraag zijn begonnen, maar kán onredelijk zijn (ABRvS 8 mei 2002, AB 2003/137; ABRvS 21 januari 2004, AB 2004/253)
  - redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn (schijnbeheer)
  - een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat de aanvrager doelstellingen beoogt of activiteiten zal ontplooiën die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde (vgl. art. 9 lid 3, Algemene subsidieverordening gemeente Papendrecht 2013)
  - de aanvrager geregistreerd staat wegens misbruik en/of oneigenlijk gebruik van een eerder verstrekte subsidie
  - de aanvrager van 'slecht levensgedrag' is
  - de aanvrager gelieerd is aan een persoon of (commerciële) instelling die in gedurende vijf jaar voor de aanvraag verdachte is geweest, dan wel is veroordeeld wegens fraude/s.f. dat samenhangt met gesubsidieerde activiteit
  - gegronde vrees bestaat dat de aanvrager subsidiegelden mede aanwendt voor ondermijnende activiteiten ....?

Verplichtingen subsidieontvanger

- Art. 4:37 Awb
- B.o. kan de subsidie-ontvanger verplichtingen opleggen m.b.t.
  - aard en omvang van activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend
  - administratie van aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten
  - het vóór de *subsidievaststelling* verstrekken van gegevens en bescheiden die nodig zijn voor een beslissing omtrent de subsidie
  - te verzekeren risico's
  - stellen van zekerheid voor verleende voorschotten
  - afleggen van rekening en verantwoording omtrent verrichte activiteiten en daaraan verbonden uitgaven en inkomsten v.z.v. voor vaststelling van belang
  - beperken of wegnemen van de nadelige gevolgen van de subsidie voor derden
  - uitoefenen van controle door een accountant als bedoeld in art. 2:393 BW op gevoerde financiële beheer en de financiële verantwoording daarover

Verplichtingen subsidieontvanger

- Art. 4:37 Awb is niet limitatief → eigen gemeentelijke weigeringsgronden zijn mogelijk o.g.v. verordenende bevoegdheid raad
- Voorbeelden:
  - voeren van deugdelijke administratie
  - het direct schriftelijke informeren van het college over (i) beëindiging van gesubsidieerde activiteit, (ii) ontbinding gesubsidieerde rechtspersoon, (iii) relevante wijzigingen in financiële en organisatorische positie, (iv) voor subsidie relevante ontwikkelingen, etc.
  - evt. bagatel bij bovengenoemde verplichtingen (bijv. bij subsidie > € 10.000,-)
- Art. 4:38 Awb → verplichtingen die strekken tot verwezenlijking doel subsidie
- Art. 4:39 Awb → verplichtingen die niet strekken tot verwezenlijking doel subsidie (bijv. ongewenste inmenging personen/instellingen i.v.m. mogelijk misbruik?)

Voorwaardelijke subsidieverlening

- Art. 4:33 Awb
  - subsidie onder vw. van de totstandkoming van een overeenkomst (zie hierna)
  - "...” van het plaatsvinden van een (externe) handeling, zoals het verkrijgen van een vergunning → sturing via die andere vergunning...
- Art. 4:34 Awb
  - Subsidie onder vw. van begrotingsvoorbehoud b.o. (moet in de beschikking tot subsidieverlening, dus niet in de verordening)

Uitvoeringsovereenkomst en boeteclausule

- Art. 4:36 Awb
- Strekking: nakomingsplicht gesubsidieerde activiteit (Awb verplicht daartoe niet)
- Kan alleen i.c.m. voorafgaande beschikking tot subsidieverlening!
- Maar:
  - niet-nakoming uitvoeringsovereenkomst biedt geen grondslag voor lagere vaststelling van subsidie; en
  - uitvoeringsovereenkomst kan geen deel uitmaken van de beschikking tot subsidieverlening
- Komt uitvoeringsovereenkomst niet tot stand dan is er geen subsidierelatie vanwege opschortende werking
- **NB.** Sturing dus via omschrijving van de activiteit (in verordening, beschikking tot subsidieverlening, evt. aangevuld met verplichtingen) dan wel via de inhoud van de uitvoeringsovereenkomst

Uitvoeringsovereenkomst en boeteclausule

- Nakomingsverplichting kán versterkt worden met boeteclausule
- Overeenkomst komt tot stand volgens principe van contractsvrijheid
- Maar:
  - de verleningsbeschikking moet essentialia bevatten (art. 4:31 Awb)
  - algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn leidend (art. 3:14 BW)
  - de uitvoeringsovereenkomst mag geen doublure zijn van de beschikking; en
  - uitvoeringsovereenkomst mag geen bedingen bevatten die in strijd zijn met afdeling 4.2.4 Awb
- uitvoeringsovereenkomst kan niet worden gesloten als dat o.g.v. bijzondere wet niet mogelijk is of wanneer de aard van de subsidie zich daartegen verzet
- 'Beschikkingvervangende' uitvoeringsovereenkomst is niet toegestaan
  - Tenzij wet in formele zin anders bepaalt

Uitvoeringsovereenkomst en boeteclausule

- Mogelijkheden uitvoeringsovereenkomst bij aanpak ondermijning
- Essentialia in subsidiebeschikking → nader uitwerken in uitvoeringsovereenkomst
- Voorbeelden:
  - Specifieke afspraken over rekening en verantwoording
  - Controle boekhouding
  - Aanleveren stukken
  - Tussentijds (Bibob-)onderzoek
  - Wijzigingen organisatie doorgeven
  - Overheidstoezicht
  - Aanstellen vertegenwoordiger overheid in raad van toezicht/bestuur?
  - Eisen aan bestuurders/participanten aan gesubsidieerde activiteit
  - Etc.

Beschikking subsidieverlening

- Art. 4:30-32 Awb
- Essentialia:
  - Omschrijving gesubsidieerde activiteit
  - Hoogte subsidiebedrag c.q. wijze waarop hoogte subsidie wordt bepaald
  - Evt. tijdvak aanspraak op financiële middelen
- Daarnaast (aanvullende) verplichtingen waaraan subsidie-ontvanger moet voldoen
  - Verplichtingen moeten wel verband houden met het doel van de subsidie/gesubsidieerde activiteit
  - 'Oneigenlijke verplichtingen' (wijze waarop en middelen waarmee activiteiten worden verricht ... → art. 4:39)

Repressieve middelen

- Wijziging verleningsbeschikking
- Vaststellingsbeschikking
  - lager vaststellen dan verlening
  - op nihil vaststellen
- Intrekken subsidie
- Beëindiging subsidierelatie

Repressie bij subsidieverlening

Subsidieverlening intrekken of wijzigen, en subsidie lager vaststellen kan als:

- gesubsidieerde activiteiten niet (geheel) plaatsvinden;
- subsidieontvanger niet heeft voldaan aan verplichtingen;
- subsidieontvanger onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en juiste of volledige gegevens zouden tot andere subsidieverlening hebben geleid; of
- subsidieontvanger wist/behoorde te weten dat subsidieverlening anderszins onjuist was.

Factoren die hierbij van belang zijn:

- Ernst van de tekortkoming; en
- Mate van verwijtbaarheid aan subsidieontvanger.

Repressie bij subsidieverlening

ABRvS 8 februari 2000, ECLI:NL:RVS:2000:AA5252:

- subsidie voor verbetering 18 woningen verleend op basis van facturen van aannemer
- onderzoek Belastingdienst: drie creditnota's van aannemer aan subsidieontvanger
- intrekking van verleningsbesluit heeft een reparatoir karakter, grond ligt in niet voldoen aan voorwaarde van verstrekken juiste gegevens. College mocht gebruik maken van bevoegdheid
- gehele subsidie is onverschuldigd betaald: geen onderscheid tussen gedeelte waarop wellicht wel aanspraak gemaakt kon worden en door fraude onverschuldigd betaalde gedeelte

Repressie bij subsidievaststelling

Subsidievaststelling intrekken of wijzigen is mogelijk als:

- na subsidievaststelling feiten of omstandigheden bekend worden op grond waarvan de subsidie lager zou zijn vastgesteld;
- subsidieontvanger wist/behoorde te weten dat subsidievaststelling onjuist was; of
- subsidieontvanger na subsidievaststelling niet heeft voldaan aan verplichtingen.

Repressie bij subsidievaststelling

CBB 23 juli 2019, ECLI:NL:CBB:2019:293:

- in subsidieaanvraag voor warmtepomp d.d. 4 juli 2017 vermeld: "(verwachte) aankoopdatum 4 juli 2017"
- subsidie verleend voor installatie
- op formulier ter vaststelling subsidie als aankoopdatum 30 juni 2017 vermeld
- subsidie vastgesteld op nihil: wanneer dit bekend was geweest, was geen subsidie verleend. Geen stimulerend effect, verplichting was al aangegaan vóór aanvraag
- CBB: Minister van EZ heeft van zijn bevoegdheid gebruik kunnen maken

WET BIBOB

Wet Bibob van toepassing op subsidies

Artikel 6 Wet Bibob:

1. Een subsidie aan een rechtspersoon of aan een natuurlijke persoon kan worden geweigerd dan wel worden ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3.
2. Voordat een beslissing als bedoeld in het eerste lid wordt genomen, kan het bestuursorgaan dat tot die beslissing bevoegd is, het Bureau om een advies vragen.

Artikel 1, eerste lid, Wet Bibob:

Definitie van beschikking: *“een beschikking ter zake van een subsidie [...]”*

Artikel 2, tweede lid, Wet Bibob:

Ook bekostiging van onderwijs en onderzoek valt onder “subsidie” in Wet Bibob.

NB: voeren van beleid is geen verplichting om Wet Bibob te kunnen toepassen

Aantal gevraagde adviezen LBB aangaande subsidies

2010: 2

2011: 1

2012: 1

2016: 2

2019: 5, 6, 7 of 8 (2% van aangevraagde adviezen)

2020: 2

2021: 4

2022: 0 (tot nu toe)

Weigeren intrekken van een subsidiebeschikking

- Artikel 3 (kernbepaling)
- Bestuursorgaan *kan* aangevraagde beschikking weigeren dan wel een gegeven beschikking intrekken, indien ernstig gevaar bestaat dat de beschikking mede zal worden gebruikt om:
  - a-grond: uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benutten, *(en/) of*
  - b-grond: strafbare feiten te plegen
- Ter verkrijging beschikking zijn s.f. gepleegd
- Ook bestuurlijke beboetbaar feit

Relatie tot strafbare feiten

Art. 3 lid 4: betrokkene staat in relatie tot s.f. indien:

- a. hij deze s.f. zelf heeft begaan
- b. hij (in)direct leiding geeft/heeft gegeven aan, zeggenschap heeft/heeft gehad over of vermogen verschaft/heeft verschaft aan een rechtspersoon die deze s.f. heeft begaan, of
- c. een ander deze strafbare feiten heeft gepleegd die (in)direct leiding geeft/heeft gegeven aan, zeggenschap heeft/heeft gehad over, vermogen verschaft/heeft verschaft aan betrokkene, of in een zakelijk samenwerkingsverband tot hem staat/heeft gestaan

Mogelijkheden bij subsidies

Artikel 3 lid 1 en 6 Wet Bibob gaat uit van weigeren aangevraagde beschikking dan wel intrekken gegeven beschikking.

Artikel 2, eerste lid, Wet Bibob. Onder intrekking wordt tevens begrepen:

- vaststelling op lager bedrag; en
- wijziging van subsidieverstrekking ten nadele van subsidie-ontvanger.

Mate van gevaar

- Artikel 3 lid 7
- Bestuursorgaan kan voorschriften verbinden aan beschikking:
  - bij mindere mate van gevaar; en
  - bij ernstig gevaar waarbij weigering of intrekking niet gerechtvaardigd is.
- Voorschriften zijn gericht op het wegnemen of beperken van het gevaar.
- Deze voorschriften kunnen gewijzigd worden.
- Indien niet wordt voldaan aan deze voorschriften, kan beschikking ingetrokken worden.

Vaststelling mate van gevaar

- Mate van gevaar wordt vastgesteld o.g.v. Bibob-onderzoek
- Uitgangspunt: eerst eigen onderzoek bestuursorgaan
- Adviesvraag aan het Landelijk Bureau Bibob

Belangenafweging bij besluitvorming

- Hoeveel ruimte voor belangenafweging bij “ernstig gevaar”?
- Artikel 3 lid 5 Wet Bibob: weigering/intrekking moet evenredig zijn met mate van gevaar en bij b-grond: met ernst van de s.f.
- ABRvS 1 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1525
  - Als b.o. zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat sprake is van “ernstig gevaar” dan is de weigering van de vergunning evenredig met mate van gevaar.
- ABRvS 6 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:350
  - Geen sprake van situatie waarin overheid met verlening van de vergunning ongewild betrokken raakt bij het faciliteren van s.f. Ernst en aard van s.f. en tijdsverloop rechtvaardigen niet dat aan vergunning voor bestaande inrichting beperkte geldigheidsduur wordt verbonden. Dat inrichting reeds is vergund, moet bij evenredigheid worden betrokken.

TIPS AANPAK MISBRUIK

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Tegengaan van misbruik en borging rechtmatigheid:

- voer bij de totstandkoming van elke subsidieregeling een risicoanalyse uit;
- beoordeel (steekproefgewijs) of de verantwoording voldoet aan de voorwaarden, eventueel aanvullende administratieve of fysieke controles;
- gebruik beschikbare handhavingsmogelijkheden actief en consistent;
- hou een overzicht bij van misbruik bij subsidieverstrekking; en
- hou periodiek een evaluatie van subsidieregelingen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Aspecten bij risicoanalyse:

- voorwaarden die aan subsidie zijn verbonden;
- uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de subsidieregeling;
- de organisatie van controle en handhaving;
- sanctiemogelijkheden binnen een subsidieregeling.

In beschouwing nemen bij risicoanalyse:

- doelgroep van subsidieontvangers;
- type subsidieregeling; en
- hoogte van het subsidiebedrag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik subsidie

Voorbeeld: artikel 4 Beleidsregel misbruik en oneigenlijk gebruik subsidies Noord-Brabant 2020:

"1. Gedeputeerde Staten stellen aan de hand van de risicoanalyse [...] het risicoprofiel vast op:

- a. hoog;*
- b. midden; of*
- c. laag.*

2. Gedeputeerde Staten selecteren bij een hoog risicoprofiel als bedoeld in het eerste lid, onder a, middels steekproef twintig procent van de verleende subsidies waarop aanvullende administratieve of fysieke controles uitgevoerd zullen worden.

3. Gedeputeerde Staten selecteren bij een midden risicoprofiel als bedoeld in het eerste lid, onder b, middels steekproef tien procent van de verleende subsidies waarop aanvullende administratieve of fysieke controles uitgevoerd zullen worden.

4. Gedeputeerde Staten selecteren bij een laag risicoprofiel als bedoeld in het eerste lid, onder c, middels steekproef vijf procent van de verleende subsidies waarop aanvullende administratieve of fysieke controles uitgevoerd zullen worden."

Franc Pommer

06 - 13 34 14 62

f.pommer@hekkelman.nl

Advocatuur Nijmegen

Prins Bernhardstraat 1

6521 AA Nijmegen

advocatuur@hekkelman.nl

024 - 382 83 84

Notariaat Nijmegen

Oranjesingel 41

6511 NN Nijmegen

notariaat-nijmegen@hekkelman.nl

024 - 382 84 86

Notariaat Arnhem

Sickeszplein 1

6821 HV Arnhem

notariaat-arnhem@hekkelman.nl

026 - 377 71 11